

StRBS 27d (16.10.2007)

Roberto DI PAOLO

**"QUOMODO ISAIAE PROPHETIAE MENTIO
IN MEDIO MATTHEI EVANGELII CAPITULORUM 11–12 POSITA,
HORUM CAPITULORUM INTERPRETATIONIS IANUA SENTIATUR"**

I. PROOEMIUM

Salvete Omnes!

Huius exhibitionis propositum,
in cuiusdam investigationis fructum communicando,
consistit.

Haec investigatio,
per exegeticam methodum
quae Rhetorica Biblica Analysis vocatur,
ita in undecimo ac duodecimo capitulo Matthei Evangelii
peracta est,
ut prophetica mentio,
in medio eorundem capitulorum posita,
quasi totius textus interpretationis ianua sentiatur.

2. DE PROPHETICA MENTIONE (MT 12,15-21)

α	¹⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.		
*	¹⁵ Καὶ καὶ	ἠκολούθησαν αὐτῷ ἐθεράπευσεν	ὄχλοι πολλοί, αὐτοὺς πάντας
-	¹⁶ καὶ	ἐπετίμησεν : ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν,	αὐτοῖς

	¹⁷ ἵνα	πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰσαΐου τοῦ προφήτου	λέγοντος,
--	-------------------	---	-----------

+	¹⁸ Ἴδου	ὁ παῖς ὁ ἀγαπητός	μου μου	ὃν εἰς ὃν	ἠρέτισα, εὐδόκησεν	ἡ ψυχὴ μου·
*	καὶ	κρίσιν			θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, τοῖς ἔθνεσιν	ἀπαγγελεῖ.
-	¹⁹	οὐκ ἐρίσει οὐδὲ οὐδὲ ἀκούσει τις	κραυγᾶσει, ἐν ταῖς πλατείαις			τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
+	²⁰	κάλαμον καὶ λίνον	συντετριμμένον τυφόμενον			οὐ κατεᾶξει οὐ σβέσει,
		ἕως ἂν ἐκβάλῃ	εἰς νίκος			τὴν κρίσιν.
*	²¹ καὶ	τῷ ὀνόματι αὐτοῦ			ἔθνη	ἐλπιοῦσιν.

Legitur textus graece...

...et pro opportunitate latine:

+ ¹⁵ IESUS	autem	sciens	
		recessit inde.	
	+ Et	secuti sunt eum	turbae multae,
	+ et	curavit	eos omnes.
+ ¹⁶ Et	praecepit	eum	eis
- ne	manifestum		facerent,

¹⁷ ut	adimpleretur quod dictum est	
	per Isaiam prophetam	<i>dicentem:</i>

+ ¹⁸ Ecce	PUER MEUS	quem	elegi,
	DILECTUS MEUS	in quo	beneplacuit animae meae;
+ et	iudicium		ponam spiritum meum super eum,
			gentibus nuntiabit.

	- ¹⁹ <i>Non contendet nec clamabit,</i>		
	+ <i>neque audiet</i>	aliquis in plateis	VOCEM EIUS.
	- ²⁰ Harundinem	quassatam	<i>non confringet</i>
	et linum	fumigans	<i>non extinguet,</i>
	donec eiciat ad victoriam		iudicium.

+ ²¹ Et	in NOMINE EIUS	gentes	sperabunt».

Haec prophetica mentio,
quam evangelista Mattheus a Isaiiae prophetico libro depromit,
Iesum,
a turbis secutus omnibusque bene facientem,
ut Domini Puerum,
a gentibus desideratus gentibusque iudicium perducentem,
ostendit.

Evangelista Mattheus ergo,
minime dubius plene potius certus,
Iesum ipsum agnoscit in Domini Servum, Puerum appellatum,
qui eandem prophetica promissionem adimplet.

Nunc haec prophetica mentio,
in toto Matthei Evangelii undecimi ac duodecimi capituli textu,
non forte ponitur sed penitus includitur:

ostenditur enim interpretationis ianua, cum cetera circumvertantur,
iuxta quintam de formis qui idem centrum habent legem,
a Nils Wilhelm Lund inventam.

Notio ista, de formis qui idem centrum habent,
in de Rhetorica Biblica dissertatione,
gallice *Traité de rhétorique biblique*,
a Roland Meynet emissa,
late explicatur;
praesertim in praecipuo capitulo,
cuius lata pars mentionibus in medio textuum positis consecrata
(in duodevicēnis paginis: a 436 usque ad 454).

3. DE ANTECEDENTI PROPHETICAE MENTIONI TEXTU
MATTH 11,1–12,14 : DE OPERIS A SAPIENTIA DEI PERACTIS

IESUS	opera CHRISTI conficit a Iohanne discipulisque receptus	11,1-6
FILIUS HOMINIS	sapientiae opera conficit a GENERATIONE ISTA omnis accusationis absolutus	11,7-19
FILIUS HOMINIS	virtutes ad paenitentiam conficit civitatibus adversis ac nocentissimis receptus esset	11,20-24
DEI FILIUS	Patris sapientiam patefacit laboratos oneratosque ad se vocat	11,25-30
FILIUS HOMINIS	Legis opera adimplet a PHARISAEIS cuiusque accusationis innocens	12,1-8
IESUS	MESSIAE opera conficit a PHARISAEIS ISTAQUE GENERATIONE damnatus	12,9-14

Antequam propheticam mentionem exponatur,
Evangelista Matthaëus,
in undecimo ac duodecimo capitulo,
Iesum sapientiae opera agentem proponit.

Sapientia ista, qui tantum a Deo revelata,
Iesus autem ipse est.

Iesus, qui,
cum Dei hominisque Filius sit,
opera Christi, id est Messiae, conficit.

Propter quod eius opera, sapientiae sunt opera;
nam Iesus, cum virtutes conficiat,
Dei Patris sapientiam patefacit,
qui omnes ad paenitentiam vocat.

Illi tamen eius opera recipiunt:
sunt Iohannes, eiusdemque discipuli, Iesu discipuli,
ipsae civitates adversae ac nocentissimae,
velut Tyrus, Sydon, Sodoma,
quae eius opera recepissent.
Illi autem eius opera reiciunt:
sunt Pharisei,
generatio ista,
sed in primis Chorazin, Bethsaida, Capharnaumque,
in quibus civitatibus vivit agitque Iesus.

Evangelista denique
per iudiciale sermonem
Iesu repulsionem a generatione ista Pharisaeisque exponit.

At Iesus,
etiamsi a Pharisaeis istaque generatione reiectus damnatusque,
innocens stat cuiusque insimulationis;
tandem
per opera ipsa peracta
omnis accusationis absolutus.

4. *DE SUBSEQUENTI PROPHETICAM MENTIONEM TEXTU*
MATTH 12,22-50 : DE VERBIS A GENERATIONE ISTA PROLATIS

Turbæ FILIO DAVID stupescent	12,22-23
<i>Generatio ista</i> contra SANCTUM SPIRITUM loquitur	12,24-30
<i>Generatio ista</i> se ipsam damnat	12,31-37
<i>Generatio ista</i> IMMUNDUS SPIRITUS est	12,38-45
Turbæ FILIUM PATRIS audiunt	12,46-50

Postquam propheticam mentionem ostenderit,
 Evangelista Matthaëus,
 in duodecimi capituli relinqua parte,
 verba contra Iesum
 a generatione ista prolata
 proponit.

Si enim turbæ
 in textus principio extremoque adsunt,
 quæ
 prius stupescent Iesu Filio David,
 deinde eundem Iesum Patris Filium audiunt,

in medio
 generatio ista,
 quam Pharisæis expr̃imunt,
 contra Sanctum Spiritum loquuntur,
 id est blasphemant;

signa a Iesu peracta
 videre atque agnoscere velle se fingunt;
 vere autem
 veluti impurus spiritus,
 sine exitu errant.

In totius textus medio
tandem
istius generationis damnatio ostenditur;
id est:
cum generatio ista
hac via loquatur,
eādem generatio
se ipsam perpetue damnat.

5. *QUOMODO CAPITULORUM 11–12 TEXTUS
CIRCUM PROPHETICAM MENTIONEM VERTAT (MATTH 11,1–12,50)*

IESUS DEI FILIUS, qui **opera Christi conficit**

A discipulis secutus istaque generatione reiectus

11,1–12,14

IESUS DOMINI PUER qui **eius promissa conficit**

A turbis secutus gentibusque desideratus

12,15-21

IESUS PATRIS FILIUS qui **eius voluntatem conficit**

A discipulis auditus istaque generatione damnatus

12,22-50

Hic
proposta sunt tantum
latae quaestionis argumentationis membra,
ex quibus patet,
per exegeticam methodum
quae Rhetorica Biblica Analysis vocatur,
Isaiae prophetiae mentio
in medio Matthei evangelii undecimi ac duodecimi capituli posita,
denique horum capitulorum interpretationis ianua sentiri posse.

Mentio ista
a duobus textibus,
antea posteaque positus,
circumvertitur,
ex quibus oritur
Iesum hominum beneficio agere.

Eius actio tamen
non efficit
sic et simpliciter
cum Iesus bene faciat atque egenis subveniat.

Iesus sic agit potius
cum Domini Puer sit,
quem prophetae promiserut;
opera eius efficit
ut iudicium
omnibus nuntiet atque ad victoriam eiciat.

Et hoc omnium beneficio:
Iesu temporis hominum beneficio,
praesertim scribarum ac pharisaeorum,
qui eum reiciunt, accūsant ac damnant;
gentium beneficio,
in quibus numerantur
sive qui ante fuerunt
sive turbae
quae nunc Iesum sequuntur ac in eo Deum praesentem agnoscunt.

Narrationis sermo iudicialis
non tantum
hostiles in Iesum animos ostendit
sed etiam
absolutionis aut damnationis sortem
quam quisque,
cum Domini Pueri opera recipiat aut reiciat,
pro se contextit.

Varia nomina Iesu tributa,
veluti Domini Puer, Filius hominis, Filius David,
lumen ac firmitatem accipiunt
cum Iesus Dei Filius sit.

Tempus venit iam ut concludamus:
ad totam quaestionem tractandam, dies deficiat.

In dissertatione,
quae huic proposito consecratur,
titulo: Domini puer gentibus iudicium perducit;
italice: “Il Servo di Dio porta il diritto alle nazioni”,
in dissertatione ista igitur,

singula persęqui quaerenti,
lata argumentatio
in singulis explicatur.

Hic exhibitio nostra explicit.
Vobis omnibus adstantibus gratias ago.

© *Studia Rhetorica Biblica et Semitica*

[16.10.2007]